

Varnost: Prihajajo predvsem Afganistanci in poročilo o milijardi iz Irana

O varnostnem položaju, v katerem je država, in delnem poročilu o milijardi dolarjev, ki je iz Irana v času embarga potoval čez NLB, je razpravljala komisija za nadzor obveščevalnih služb. Predstavljam celotno poročilo notranjega ministrstva, s katerim so se poslanci seznanili za zaprtimi vrati, o položaju v katerem smo, ko gre za migrantsko krizo v Sloveniji, EU, Srbiji, Hrvaški, BiH...

Ugotovitve o poteh denarja iz Irana

Delno poročilo o iranski milijardi so v komisiji potrdili in predsednik komisije **Branko Grims** (SDS) pričakuje, da bo o njem državni zbor razpravljala še ta mesec.

Ugotovitve komisije za nadzor obveščevalnih služb o iranski milijardi in sklepi, ki jih predlagajo državnemu zboru, so:

[gview
file="https://spletnicasopis.eu/wp-content/uploads/2017/09/sklepi-15.-seje-KNOVS-VII-1.pdf"]

Delno poročilo pripravlja tudi preiskovalna komisija za banke, ki jo vodi Anže Logar (SDS).

V Helsinke terorist čez Slovenijo

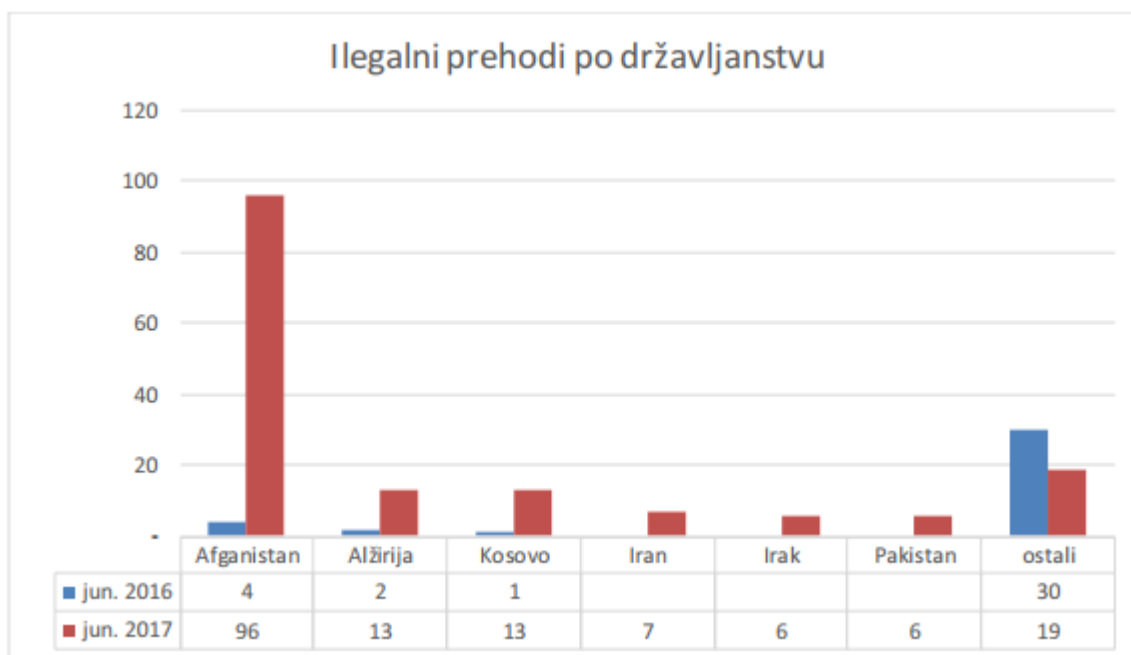
„V zadnjih tednih je bilo po Evropi okoli 20 terorističnih napadov, zagotovo ste pa slišala za Barcelono, kjer je bilo 14 mrtvih in sto ranjenih in za napad v Helsinkih, kjer je migrant, ki je tja prišel preko Slovenije, z nožem zabodel mamico z dojenčkom in hudo ranil še eno žensko,“ je na dogajanje v Evropi opozoril Grims. Izjave o dogodkih v Evropi in Grimsove ocene ravnanja medijev, si lahko ogledate na kratkem posnetku:

Grims je o varnostnem položaju, v katerem je država, povedal, da je policija letos zabeležila 1203 ilegalne prehode slovenskih meja, koliko je bilo prehodov, ki niso bili zabeleženi, pa je mogoče le ugibati. „To je,“ je ocenil o ujetih ilegalcih, „precejšnje povečanje glede na minula obdobja“.

Največ je Afganistancev

[wp_ad_camp_2]

Notranje ministrstvo je v poročilu poslancem zapisalo, da so v letošnjem juniju obravnavali 164 ilegalnih prehodov. Število se je glede na lanskoletni junij nesorazmerno povečalo, saj so takrat obravnavali 37 ilegalnih prehodov. Med ilegalnimi migranti izrazito izstopajo državljani Afganistana, ki zavzemajo delež 60 odstotkov. Struktura ilegalnih migrantov po državljanstvu je razvidna iz grafikona, ki za junij lani in letos navaja takšne podatke:

Na slovenskih tleh je trenutno okoli 260 prosilcev za azil, ali 40 odstotkov kvote, h kateri izpolnitvi se je zavezala vlada Mira Cerarja, je dejal Grims, ki pričakuje, da se bo varnostni položaj zaostрил, ker sta Italija in EU z zaplenbo čolnov zmanjšali migracije iz Afrike v Italijo.

Balkanske poti spet vroče

Grims je ocenil, da so bili čolni za tihotapljenje ljudi zaplenjeni nevladnim organizacijam in tihotapcem. Rezultat tega pa je, je ocenil, da se povečuje pritisk na Balkan: preko Romunije in severnega dela Madžarske in preko Hrvaške proti Sloveniji.

V "pregledu situacije na področju nedovoljenih migracij v širši regiji", ki ga je pripravilo notranje ministrstvo, je zapisano:

"Glavni tokovi nedovoljenih migracij se združujejo v Srbiji, od koder se cepijo na dve glavni smeri: proti Romuniji in Madžarski, ter proti Hrvaški in Sloveniji. V fazi uveljavljanja so poti iz Srbije čez Bosno in Hercegovino in iz Grčije čez Albanijo, vendar se do sedaj nista bistveno uveljavili. Nekaj več je informacij o tako imenovani

»dalmatinski poti«. Tveganje je zmerno. Situacijo bomo spremljali. “

V naslednjih mesecih varnostne službe pričakujejo precej okrepljen tok ilegalnih migrantov, je še dejal Grims.

Zaradi zanimivosti povzemam del poročila notranjega ministrstva, s katerim so se za zaprtimi vrati seznanili poslanci, o varnostnem položaju v Srbiji, na Hrvaškem, na Madžarskem, v Turčiji, Grčiji... Celotno poročilo lahko preberete na koncu članka.

Položaj v Srbiji

Konec junija je bilo v nastanitvenih centrih nastanjenih 5.948 migrantov, kjer naj bi bilo po uradnih podatkih nastanjenih 93 odstotkov vseh. Ostali so nastanjeni drugje. V Srbijo je po zadnjih podatkih napotenih 50 tujih policistov, med katere spada tudi skupina štirih slovenskih policistov.

Sprejemni center za migrante v Šidu je začasno zaprt, nov center so vzpostavili v Vranju (južna Srbija). Migrante iz prenapolnjenih centrov severne in severozahodne Srbije prevažajo v centre na jugu Srbije. V zadnjem obdobju tudi tisti ilegalni migranti, ki so bili iz javnih krajev (predvsem določenih območij Beograda) premeščeni v nastanitvene centre, slednje zopet zapuščajo. Večina se jih nastani na območjih zasilne nastanitve v bližini Šida (tako imenovana »džungla«), kjer iščejo priložnosti za ilegalne prehode. Število ilegalnih migrantov, ki naj bi se tam zadrževali, ni znano³¹. Nekateri se nastanjajo na območjih v bližini meje z Madžarsko. Manjšina ilegalnih migrantov ostaja v Beogradu, nastanjeni so v hostlih in zanje se sumi, da organizirajo nedovoljene migracije. Pridobili smo tudi informacijo, da srbska policija v sodelovanju z UNHCR³² ilegalne migrante prevažajo iz nastanitvenih centrov na območja blizu srbsko – hrvaške meje. Tam jim pokažejo, kje naj ilegalno mejo prečkajo. Tudi na

drugi – hrvaški strani meje naj bi jih čakali predstavniki UNHCR in jim pomagali pri nadaljnem potovanju. Prevozi potekajo ponoči zaradi manjše publicitete. Informacija je bila pridobljena iz različnih virov, informacije se v bistvenih elementih med seboj dopolnjujejo. Za ponazoritev citiramo informacijo policijskega atašeja v Srbiji: »Informacije o premeščanju migrantov med sprejemnimi centri v R Srbiji (prevoze organizira UNHCR v sodelovanju z Ministrstvom za notranje zadeve R Srbije) lahko dejansko gledamo iz dveh zornih kotov. Eden je enakomerno razporejanje migrantov po sprejemnih centrih (v primeru, da so posamezni centri prenapolnjeni, jih prepeljejo v druge centre) drug vidik pa je prevoz migrantov v centre, ki so najbližje meji s R Hrvaško od koder bi lahko eventualno migranti lažje ilegalno prešli mejo. Te informacije je zelo težko potrditi ali ovreči, vendar po videnem na terenu je prehod meje med R Srbijo in R Hrvaško dokaj otežen, sej so na sami meji in znotraj cca. 5 km pasu na hrvaški strani okrepljene policijske enote, ki spremljajo dogajanje na tem delu meje. Dejstvo pa je da je sedaj, ko so rastlinske kulture najvišje (koruza, sončnice) najlažje ilegalno prestopiti mejo na takšnih območjih. Obstajajo pa še vedno poskusi ilegalnega prehoda meje s skrivanjem v, pod in na tovornih vozilih ter vlakih.« Tudi v Srbiji zaznavajo trende vračanja migrantov v Grčijo. Ugotovitve so podobne tistim, ki so opisane za Makedonijo.

Položaj na Hrvaškem

Branko Grims (SDS). Foto: Državni zbor/Barbara Žejavac

Po neuradnih navedbah hrvaških policistov slednji na meji s Srbijo oziroma na vzhodni meji dnevno obravnavajo od 50 do 200 ilegalnih migrantov. Med njimi so tudi takšni, ki so mejo skušali prečkati več desetkrat. Zaznavajo tudi problematiko na meji z Bosno in Hercegovino na jadranskem območju, vendar problematika nima velikega obsega. Povprečno tam dnevno obravnavajo pet do deset ilegalnih migrantov. Preverjene so bile trditve hrvaških varnostnih organov, da pregledajo vsa tovorna vozila. Trditve ne držijo. Tovorna vozila sicer pregledujejo, vendar v obsegu po lastni presoji. Ilegalni migranti se vztrajno, tudi v več zaporednih poskusih skušajo skriti med tovor na tovornih vozilih ali v podvozjih tovornih vozil, ki prečkajo mejo med Srbijo in Hrvaško. Podobno velja tudi za vkrcavanje na tovarne vlake, kjer si zagotovijo potrebno pomoč pri vkrcanju. Tudi agencija Frontex ugotavlja, da je število ilegalnih migrantov, o katerih poročajo hrvaški varnostni organi, nesorazmerno majhno glede na migracijski pritisk iz Srbije. Uradnih statističnih podatkov hrvaških varnostnih organov ne smatramo za verodostojne. Hrvaški varnostni organi še vedno migrante vračajo na silo in tudi v

primeru prošnje za mednarodno zaščito slednje ne upoštevajo. Po nekaterih informacijah naj bi se nasilje pri tovrstnem vračanju povečevalo. Več informacij in operativnih ugotovitev nakazuje na utrjevanje poti nedovoljenih migracij iz Makedonije čez Kosovo v Črno Goro oziroma iz Albanije v Črno Goro in od tam na Hrvaško. Pot naj bi se proti Sloveniji nadaljevala po hrvaškem primorju (dalmatinska pot). Organizatorji poti so albanske narodnosti. Hrvaška je pomembna tudi kot tranzitna država za tiste migrante, ki zakonito vstopijo na Hrvaško in tam poiščejo pomoč za nadaljevanje svoje poti. Modus ima podobne značilnosti kot nedovoljene migracije, ki potekajo z zakonitim vstopom v Bosno in Hercegovino in ilegalnim nadaljevanjem poti od tam naprej. Modus je predvsem značilen za turške državljane, ki po zakonitem vstopu poiščejo stik z organizatorji nadaljnje poti. Kot pomembna točka za stik z organizatorji in nadaljnje potovanje se pojavlja nizkocenovni hotel Europa v Zagrebu. Modus bomo natančneje obravnavali v naši naslednji analizi. Zakonit vstop in iskanje možnosti nadaljnjega potovanja državljanov Bangladeša je bilo ravno tako opaženo v Hrvaški.

Ocena o Madžarski

[wp_ad_camp_3]

Število ilegalnih migrantov na meji med Srbijo in Madžarsko je bilo do konca junija v porastu z vrhuncem v začetku junija, ko so v enem tednu imeli 186 ilegalnih prehodov. Temu je sledil trend upada, v zadnjem obravnavanem tednu se je število zopet povečalo. Največ ilegalnih prehodov beležijo na zahodnem delu meje blizu tromeje med Madžarsko, Srbijo in Hrvaško. Med ilegalnimi migranti prevladujejo državljani Afganistana in Pakistana, pojavljajo se tudi državljani Kosova. Še vedno zaznavajo sekundarne nedovoljene migracije, ki potekajo čez Budimpešto. Gre tudi za organizirane nedovoljene migracije. Madžarski varnostni organi so izvedli vrsto ukrepov, med katere spadajo ustanovitve dodatnih enot za nadzor zelene

meje, pojačano patroljiranje in povečano število nadzornikov zelene meje, vzpostavitev dveh vojaških baz za nadzor zelene meje in dokončanje druge ograje ob meji s Srbijo. Še vedno je veljavno pooblastilo zadrževanja prosilcev za mednarodno zaščito v »tranzitnih območjih« ob meji do odločitve glede prošnje

Situacija v Makedoniji

[wp_ad_camp_2]

V Makedonijo je po zadnjih podatkih napoteni 113 tujih policistov, med katere spada skupina šestih slovenskih policistov. Število ilegalnih migrantov se v zadnjem obdobju povečuje. Med njimi se pojavljajo državljani Libije in Alžirije, ki sicer praviloma potujejo po sredozemski (morski) poti. Slednji so celo prevladovali v strukturi po državljanstvu v začetku julija. Po navedbah makedonske policije je iz Grčije od začetka leta prispelo 11.000 migrantov, od katerih jih je bilo odkritih 400. Migrante še vedno vračajo na ustaljen način brez formalne obravnave. Ugotavljajo tudi problematiko ilegalnih migrantov, skritih v prevoznih sredstvih. Makedonska policija se še vedno sooča z izpadom prenosnih termovizijskih naprav, saj so vse njihove v okvari in ne vedo, kdaj bodo popravljene. Zaradi tega je predvsem v nočnem času okrnjen učinek dela. V uporabi sta samo termovizijska vozila in ročne termovizijske naprave tujih policistov, odvisno od tega, kako so skupine tujih policistov opremljene. Na drugi strani več informacij nakazuje na to, da makedonski policisti ne ravnavo ustrezno in nenamensko uporabljajo donirana tehnična sredstva. Učinek dela je tudi odvisen od tega, kdo je makedonski policist v patrolji. Če gre za policista, ki je poslan v kadrovsko pomoč, je učinek zaradi nepoznavanja terena in nizke motivacije manjši. Podobno velja tudi za kadrovsko pomoč v Srbiji. Razkrito je bilo delovanje kriminalne združbe, sestavljene iz 23 oseb, med katerimi so bili državljani Pakistana, štiri državljani Albanije, ostali

pa makedonski državljani. Delovala je zadnjih devet mesecev. 14 osumljencev je bilo prijetih, za ostalimi je bilo razpisano iskanje (tiralica). Skupina je delovala v povezavi z drugo združbo, ki je bila razkrita v Atenah. Delovanje organiziranih kriminalnih združb²⁸ še vedno zaznavajo, tudi na območju Gevgelije, kjer so opazili tudi poškodbe nameščenih ograj. Glavno vlogo imajo alžirski, afganistanski in pakistanski organizatorji, ki sodelujejo z lokalnimi sodelavci. Nedovoljene migracije so organizirane na območju Soluna, potekajo etapno z menjavo lokalnih pomočnikov in načinov potovanja (tudi prevoznih sredstev). Komunikacija poteka preko aplikacij iz pametnih telefonov in preko socialnih omrežij. Podobno zaznavajo tudi na območju Medžitlije, kjer je prebivalstvo pretežno albansko. Poleg nedovoljenih migracij naj bi se ukvarjali tudi z različnimi oblikami čezmejne kriminalitete. Območje je po navedbah slovenskih policistov relativno slabo nadzorovano. Naši policisti še vedno zaznavajo, da jih v določenih situacijah napotijo drugam, na manj relevantne lokacije. Še vedno velja domneva, da gre za »čiščenje terena«, da bi ilegalni migranti lažje prestopili mejo. Informacije te vrste se pojavljajo v poročilih večine skupin, ki so bile napotene v Makedonijo. Še vedno zaznavajo vračanje migrantov iz Srbije čez Makedonijo v Grčijo, predvsem z javnimi prevoznimi sredstvi. To velja predvsem za tiste, katerim večkratni poskusi ilegalnih prehodov niso uspeli. Migranti v Grčiji delajo v poljedelstvu in čakajo na možnosti relokacije ali druge lažje možnosti poti v ciljne države. Migranti so spodbujeni z govoricami na to temo, predvsem z govoricami o povečanju obsega relokacije iz Grčije v zadnjem obdobju. Obstaja sum, da gre tudi za organizatorje, ki se »vračajo po novo skupino«. Migranti se zaradi govoric, ki se širijo med njimi in se nanašajo tudi nadelovanje tujih policistov v Makedoniji, preusmerjajo iz poti čez Makedonijo na druge poti. Železniški promet poteka samo iz smeri notranjosti Makedonije do meje z Grčijo, naprej poteka z avtobusi. Tudi tovorni železniški promet ne poteka čez grško – makedonsko mejo. Kljub temu se kontrola vlakov izvaja,

večinoma jo izvajajo tuji policisti. Izredno stanje v Makedoniji je podaljšano do konca leta. S tem je podaljšana tudi možnost sodelovanja makedonske vojske pri nadzoru meje. Sodelovanje tujih (tudi slovenskih) policistov je tudi v Makedoniji prepoznano kot zelo pomembno in potrebno ter zaželeno. Slovenski policisti, napoteni v Makedoniji, so deležni tudi pozornosti in podpore našega veleposlaništva v Skopju.

Položaj v Bosni in Hercegovini

[wp_ad_camp_1]

Policisti, napoteni v Srbijo, so zopet pridobili informacijo, da naj bi ena izmed poti ilegalnega transporta migrantov potekala iz ozemlja Makedonije skozi zahodno Srbijo in preko vzhodnega predela BIH in naprej skozi Hrvaško do Slovenije. Relacija gibanja iz Makedonije proti Prijepolju (Srbija), naprej v smeri Sjenice (BIH) in nato v najkrajši liniji v smeri Hrvaške. Nedovoljene migracije naj bi organizirali Albanci. Nadzor zelene meje v Bosni in Hercegovini ostaja velik izziv zaradi težavnega terena, dolžine in pomanjkanja kapacitet za nadzor. Potrebne so večje kapacitete glede nadzora zelene meje in kapacitete za odkrivanje in prijemanje ilegalnih migrantov, podprte z znatno večjimi kapacitetami analize tveganja.

Situacija v Turčiji

V letu 2017 je v Turčijo vstopilo skupaj 179.551 novih migrantov. Turčija zaključuje gradnjo 700 kilometrov dolgega zidu ob sicer 911 kilometrov dolgi skupni meji s Sirijo. Namen je preprečevanje infiltracije terorističnih skupin in preprečevanje nedovoljenih migracij. Zid je varovan z močno prisotnostjo vojaških sil in vojaško bojno tehniko. Poudariti velja, da turški koncept varovanja zelene meje sloni na njihovih kopenskih silah (Land Forces²¹) kot prvo linijovarovanja, ki ima absolutno oblast na državni kopenski

meji in v ozkem obmejnem pasu. Pričakovati je drastično zmanjšanje števila prihodov sirskih beguncev v Turčijo po tej kopenski poti. Turška obalna straža je v obdobju od 22.5.2017 do 16.6.2017 preprečila 1.303 ilegalne prehode na morju. Mednje spadajo tudi plovbe proti Italiji, na teh plovilih so se nahajali predvsem državljani

Pakistana, Sirije in Afganistana. Turški mediji namenjajo pozornost vse pogostejšim konfliktnim situacijam med ilegalnimi migranti in turškimi državljani (prebivalci Turčije). Nekateri primeri so imeli za posledico evakuacijo sirskih beguncev iz Istanbula zaradi varnostnih razlogov. Obstaja možnost, da bi nasilje oziroma nestrpnost do beguncev spodbudila nedovoljene migracije. Turški pristojni organi skušajo pomirjati lokalno prebivalstvo in zmanjševati pomen tem konfliktnim situacijam.

Situacija v Grčiji

[wp_ad_camp_3]

V grškem nastanitvenem centru Nea Kavala na severu Grčije se trenutno nahaja okoli 430 migrantov. Grška policija, ki ima sicer nalogo nadzora zelene meje z Makedonijo, je nedejavna in nemotivirana za delo. Poleg tega grški pristojni organi ukinjajo policijske enote ob meji z Makedonijo. Grški pristojni organi so ustanovili dva nastanitvena centra v krajih Drama in Seres, torej v bližini zahodnega dela meje z Bolgarijo. Egejski otoki se soočajo s prenapolnjenostjo. Zaradi tega prihaja do nemirov in protestnih situacij. V tem okviru je obravnavan tudi nedavni požar na otoku Lesbos, katerega naj bi domnevno povzročili afriški migranti zaradi negativne odločitve drugostopenjskega organa pri obravnavi prošnje za mednarodno zaščito. Migranti izražajo tudi nezadovoljstvo zaradi dolgih in po njihovi oceni nepravilnih postopkov, težav pri prevozu na celino in omejenih kapacitet nastanitve. Iz Turčije v Grčijo se na kopenskih poteh formirajo nove poti nedovoljenih migracij, ena izmed njih

poteka čez turško mesto Kesan. Po prečkanju meje ilegalne migrante zberejo in jih organizirano prevažajo v Atene ali Solun. Prečkanje meje čez reko Evros je organizirano. Tisti, ki nimajo denarja za organizacijo nadaljnjega prevoza, počakajo v prvem naselju, da jih odkrije policija. Spodbujeni so z govoricami, da bodo po obravnavi izpuščeni z možnostjo zadrževanja v Grčiji. Podobno velja tudi za Turčijo, kjer ilegalne migrante po obravnavi izpustijo, slednji so nato prepuščeni sami sebi in svoji iznajdljivosti. V zadnjem obravnavanem tednu so državljani Turčije zavzeli delež 46 odstotkov ilegalnih migrantov na jugovzhodnem območju Balkanskega polotoka. Porast v strukturi je bistven, saj so v celem dosedanem obdobju letošnjega leta zavzeli osem odstotni delež. Turški ilegalni migranti potujejo z javnimi prevoznimi sredstvi iz Istanbula do Edirne, kjer si zagotovijo pomoč organizatorjev pri nadaljnjem potovanju. Te nedovoljene migracije so skrbno organizirane.

Celotna ocena položaja MNZ je takšna:

[gview
file="https://spletnicasopis.eu/wp-content/uploads/2017/09/porocilomigracije.pdf"]

.